

KRÁLOVNÁ ANGLICKEJ DETEKTÍVKY

Agatha Christie®

TRAGÉDIA
V TROCH
DEJSTVÁCH

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Zuzana Púčeková
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

Preklad tejto knihy vznikol s podporou Literárneho fondu.

Z anglického originálu Agatha Christie: Three Act Tragedy preložila Lenka Cinková.

*Tento príbeh je vymyslený. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti sú výplodom autor-
kinej fantázie alebo sú použité fiktívne. Akákoľvek podobnosť so skutočnými udalosťami,
miestami a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.*

Na obálke a titulnom liste je použité oficiálne logo Agathy Christie.

Three Act Tragedy © 1934 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Tragédia v troch dejstvách © 2018 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Three Act Tragedy® Agatha Christie® Hercule Poirot® and the Agatha Christie
Signature are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK
and elsewhere. All rights reserved.

Cover Design © Augustín Putera 2018

Cover Photo © Shutterstock

ISBN 978-80-220-2034-3

*Venujem svojim priateľom
Geoffreymu a Violet Shipstonovcom.*

RÉŽIA

Sir Charles Cartwright

POMOČNÁ RÉŽIA

pán Satterthwaite

slečna Hermione Lytton Gorová

KOSTÝMY

Ambrosine, s. r. o.

OSVETLENIE

Hercule Poirot

PRVÉ DEJSTVO

Podozrenie

VRANIE HNIEZDO

1

Pán Satterthwaite sedel na terase Vranieho hniezda a pozoroval, ako jeho hosťiteľ sir Charles Cartwright kráča po strmej cestičke od mora.

Vranie hniezdo bol moderný bungalov lepšieho typu. Nemal hrazdenú konštrukciu, štít ani nijaké výklenky, obľúbené u treťotriednych staviteľov. Bola to jednoduchá, jednoliata biela budova, ktorej rozmery pôsobili klamlivo, pretože bola oveľa väčšia, než vyzerala. Názov dostala vďaka svojej polohe – vysoko na kopci, s výhľadom na Loomouthský prístav. Z jedného rohu terasy, ktorú chránilo masívne zábradlie, by sa dalo skočiť priamo do mora. Vranie hniezdo ležalo na míľu od mesta. Cesta najprv viedla do vnútrozemia, až vysoko nad morom sa začala kľukatíť. Peši sa k nemu dalo dostať za sedem minút po rybárskej cestičke, ktorou práve stúpал sir Charles.

Sir Charles bol dobre stavaný, opálený muž v strednom veku. Mal na sebe staré sivé flanelové nohavice a biely sveter. Kráčal trochu kolísavo a pri chôdzi privieral päste. Pri pohľade naňho by väčšina ľudí povedala: „Námorník na dôchodku – tento typ veľmi dobre poznám.“ Zopár bystrejších by zaváhalo, zdalo by sa im, že čosi neseďí, čosi, čo sa dá len veľmi ťažko opísať. Potom by sa im azda v mysli z ničoho nič objavil na-

sledovný obraz: paluba lode, ale nie naozajstnej – lode, čo sa vynára spoza závesu z pevnej, hutnej látky, a na jej palube stojí muž, Charles Cartwright, dopadá naňho svetlo, ale nie denné, päste má napoly zovreté, chôdzu ľahkú a jeho hlas, mierny, príjemný hlas anglického námorníka a džentlmena, znie oveľa silnejšie než obvykle.

„Nie, pane,“ hovorí, „obávam sa, že na túto otázku vám nemôžem dať odpoveď.“

Ťažká opona so zašušťaním spadla, zažali sa svetlá, orchester začal hrať najnovšie synkopické melódie a dievčatá s obrovskými mašľami vo vlasoch sa pýtali: „Dáte si bonbóny? Alebo limonádu?“ Prvé dejstvo *Volania mora*, v ktorom Charles Cartwright vystupoval v úlohe kapitána Vanstona, sa skončilo.

Pán Satterthwaite sa zo svojej výhodnej pozície pozrel nadol a usmial sa.

Bol to malý, vysušený chlapík, podporovateľ umenia a divadla, zarytý, ale príjemný snob, ktorého pozývali na všetky dôležité večierky a spoločenské udalosti (slová „a pán Satterthwaite“ bez výnimky stáli na konci každého zoznamu hostí). Okrem toho to bol nesmierne inteligentný muž a bystrý pozorovateľ ľudí a okolností.

Pokrútil hlavou a zamrmľal: „To by som si nikdy nepomyslel. Nie, to naozaj nie.“

Na terase sa ozvali kroky a pán Satterthwaite sa obzrel. Veľký sivovlasý chlap v strednom veku, čo si pritiahol stoličku a sadol si, mal v nadšenej a vľúdnej tvári jasne vpísané, akým povolaním sa živí: „lekár“ a „Harley Street“. Sir Bartholomew Strange bol vo svojej profesii úspešný ako známy odborník na psychické poruchy a nedávno mu pri príležitosti kráľovných narodenín udelili rytiersky titul.

Pritiahol si stoličku k pánu Satterthwaitovi a opýtal sa: „Čo by ste si nikdy nepomysleli? No? Zdôverte sa.“

Pán Satterthwaite s úsmevom kývol na postavu, čo rýchlo

stúpala do kopca. „Nepomyslel by som si, že sir Charles bude tak dlho spokojný v tomto... ehm, vyhnanstve.“

„Bože na nebi, to ani ja!“ Doktor Strange sa zasmial a zaklonil hlavu. „Poznám Charlesa už od detstva. Študovali sme spolu v Oxforde. Je stále rovnaký – lepší herec v súkromnom živote než na javisku! Charles nikdy neprestáva hrať. Nemôže si pomôcť, robí to inštinktívne. Nedokáže jednoducho vyjsť z miestnosti – keď odchádza, je to akoby opúšťal javisko, a zvyčajne prehodí nejakú vhodnú repliku. Napriek tomu rád strieda roly, nič lepšie preňho neexistuje. Keď pred dvoma rokmi odišiel do divadelného dôchodku, vyhlásil, že sa chce venovať obyčajnému vidieckemu životu, vzdialenému od sveta, a oddávať sa svojej dávnej záľube, moru. Prišiel sem a postavil si tento dom. To je jeho predstava obyčajného vidieckeho domčeka. Tri kúpeľne a všetky najnovšie vymoženosti! Ako vy, Satterthwaite, som si myslel, že to dlho nevydrží. Napokon, Charles je len človek – potrebuje publikum. Dvaja či traja kapitáni na dôchodku, zopár stareniek a farár, to nie je bohvieaké obecenstvo. Bol som presvedčený, že postavu obyčajného chlapíka, čo má rád more, bude hrať asi pol roka. Úprimne, myslel som si, že ho to prestane baviť, a že potom si pre zmenu zahrá znudeného svetáka v Monte Carle alebo šfachtica zo Škótskej vysočiny.“

Lekár stíchol. Rozprával dlho. Pri pohľade na nič netušiaciho muža, ktorý sa k nim mal o niekoľko minút pripojiť, sa mu v očiach zračil pobavený pohľad plný náklonnosti.

„No zdá sa, že sme sa mýlili,“ pokračoval sir Bartholomew. „Obyčajný život ho neomrzela.“

„Ľudí, čo sa správajú teatrálné, ostatní často posudzujú nespriajne,“ podotkol pán Satterthwaite. „Keď sú úprimní, nikto ich už neberie vážne.“

Lekár prikývol. „Áno,“ odvetil zamyslene. „Máte pravdu.“

Charles Cartwright s veselým pozdravom vybehol po schodoch na terasu.

„*Mirabelle* sa prekonala,“ povedal. „Mali ste ísť so mnou, Satterthwaite.“

Pán Satterthwaite pokrútil hlavou. Pri plavbách cez Lamanšský prieliv si často veľa vytrpel, o výdrži svojho žalúdka na mori si teda nerobil nijaké ilúzie. Ráno pozoroval *Mirabelle* z okna svojej spálne. Fúkal silný vietor, ideálny na plachtenie, a pán Satterthwaite zo srdca ďakoval nebesám, že stojí na suchej zemi.

Sir Charles podišiel k oknu do salóna a požiadala o drinky.

„Aj ty si mal ísť so mnou, Tollie,“ prihovoral sa priateľovi. „Netráviš polovicu života tým, že sedíš vo svojej ordinácii na Harley Street a presvedčáš pacientov, ako by im prospel morský vzduch?“

„Byť lekárom má jednu veľkú výhodu,“ odpovedal sir Bartholomew. „A totiž, že sa nemusí riadiť vlastnými radami.“

Sir Charles sa zasmial. Stále podvedome hral rolu žoviálneho a bezprostredného námorného dôstojníka. Bol to výnimočne priťažlivý muž so súmernou postavou a štíhlou tvárou, prezrádzajúcou zmysel pre humor. Mierne prešedivené vlasy na spánkoch mu pridávali na dôstojnosti. Vyzeral na to, čím bol – v prvom rade džentlmenom, v druhom rade hercom.

„Íšiel si sám?“ opýtal sa lekár.

„Nie.“ Sir Charles sa otočil k uhladenej slúžke, ktorá držala v rukách podnos, a vzal si od nej drink. „Mal som pomocníka. Slečnu Egg, aby som bol presný.“

V hlase mu zaznel nepatrný náznak ostychu, pri ktorom pán Satterthwaite prudko zdvihol hlavu.

„Slečnu Lytton Gorovú? Tá vie, ako sa vedie loď, nie je tak?“

Sir Charles sa ľútostivo zasmial. „Cítim sa popri nej úplne neschopný, ale pomaly sa zlepšujem – vďaka nej.“

Pánu Satterthwaitovi sa hlavou prehánali rôzne úvahy. „Ktovie... Egg Lytton Gorová... možno preto ho to neomrzelo... v tomto veku... je to nebezpečný vek... v takom veku je vždy príčinou mladé dievča...“

Sir Charles pokračoval: „More... tomu sa nič nevyrovná... slnko, vietor a more... a malý domček, do ktorého sa človek môže vrátiť.“

S potešením pozrel na bielu budovu za svojím chrbtom, vybavenú troma kúpeľňami, s teplou a studenou vodou vo všetkých spálňach, najmodernejším typom ústredného kúrenia, najnovšími elektroinštaláciami a personálom, ktorý tvorili slúžka, upratovačka, kuchár a pomocnica v kuchyni. Jeho chápanie obyčajného života bolo azda trochu prehnané.

Z domu vyšla vysoká, mimoriadne škaredá žena a zamierila k nim.

„Dobré ráno, slečna Milrayová.“

„Dobré ráno, sir Charles. Dobré ráno,“ zľahka pokynula hlavou ostatným dvom mužom. „Toto je menu na dnešnú večeru. Budete ho chcieť nejako pozmeniť?“

Sir Charles si ho vzal a zamrmlal: „Pozrime sa. Ananásový melón, boršč, čerstvá makrela, jarabica, *soufflé surprise*, *cana-pé Diane*... Nie, myslím si, že takto to je vynikajúce. Všetci prídu vlakom o pol piatej.“

„Už som dala Holgatovi pokyny. Mimochodom, sir Charles, ak dovolíte, bolo by dobre, keby som dnes večer jedla s vami.“

Sir Charles sa zatváril prekvapene, ale zdvorilo odvetil: „Buďte nám veľkým potešením, slečna Milrayová, ale, ehm...“

Slečna Milrayová mu pokojne vysvetlila: „Inak by vás bolo pri stole trinásť a mnoho ľudí je poverčivých.“ Z jej tónu bolo zrejmé, že by bez rozpakov posadila trinásť ľudí k večeri pokojne aj každý deň svojho života. Pokračovala: „Myslím, že všetko je vybavené. Povedala som Holgatovi, že po lady Mary a Babbingtonovcov treba ísť autom. Správne?“

„Presne tak. Práve som vás chcel o to požiadať.“

Slečna Milrayová sa vzdialila. Na drsnej tvári mala mierne samolúby úsmev.

„Je to neobyčajná žena,“ poznamenal sir Charles. „Stále sa bojím, že mi raz príde vyčistiť zuby.“

„Stelesnená činorodosť,“ zhodnotil Strange.

„Je u mňa už šesť rokov,“ povedal sir Charles. „Najprv mi v Londýne robila sekretárku a tu je, dalo by sa povedať, neobyčajne skvostnou gazdinou. Riadi tento dom ako hodinky. A teraz, prosím pekne, chce odísť.“

„Prečo?“

„Ona tvrdí...“ sir Charles si pochybovačne pošúchal nos, „tvrdí, že má chorú matku. Ja osobne tomu neverím. Takéto ženy podľa mňa nikdy žiadnu matku nemali. Vznikajú samovoľne v nejakom dynamu. Nie, v tom bude čosi iné.“

„Je dosť pravdepodobné, že ľudia klebetia,“ nadhodil sir Bartholomew.

„Klebetia?“ Sir Charles vyvalil oči. „A o čom?“

„Milý Charles. Vieš, aké klebety mám na mysli.“

„Myslíš o nej... a o mne? S takou tvárou? A v jej veku?“

„Zrejme ešte nemá ani päťdesiat.“

„Zrejme nie,“ pripustil sir Charles, keď tú záležitosť zvažil.

„Ale vážne, Tollie, všimol si si jej tvár? Má dve oči, nos a ústa, ale tvárou by si to nenazval, aspoň nie ženskou. Ani tá najklebetnejšia stará šelma zo susedstva by si s takou tvárou nespájala vášnivé city.“

„Podceňuješ predstavivosť britských starých dievok.“

Sir Charles pokrútil hlavou. „Tomu neverím. Slečna Milrayová je tak ohavne počestná, že to ani britské staré dievky nemôžu prehliadnúť. Je to stelesnená počestnosť a cudnosť – a čertovsky schopná žena. Sekretárky si vždy vyberám škaredé ako noc.“

„Veľmi rozumné.“

Sir Charles sa na niekoľko minút hlboko zamyslel. Sir Bartholomew sa opýtal, aby ho rozptýlil: „Kto dnes popoludní príde?“

„Angie, v prvom rade.“

„Angela Sutcliffová? To je dobre.“

Pán Satterthwaite sa so záujmom predklonil, túžil sa dozvedieť, aké bude zloženie hostí na večierku. Angela Sutclif-

fová bola známa herečka, už nie najmladšia, ale u ľudí sa stále tešila veľkej obľube a bola povestná svojím dôvtipom a šarmom. Občas o nej hovorili ako o následníčke Ellen Terryovej.

„Potom Dacresovci.“

Pán Satterthwaite opäť sám pre seba prikývol. Pani Dacresová vlastnila Ambrosine, s. r. o., úspešné dámske krajčírstvo. Spomínalo sa aj v divadelných bulletinoch: „Kostýmy slečny Blankovej v prvom dejstve – Ambrosine, s. r. o., Brook Street.“ Jej manžel kapitán Dacres by sa v jeho vlastnom dostihovom žargóne dal nazvať čiernym koňom. Veľa času trávil na dostihoch – kedysi dávno raz sám jazdil na Veľkej národnej steeplechase. Zaplietol sa do ťažkostí – nikto presne nevedel akých, ale začalo sa o tom klebetiť. Nekonalo sa ani vyšetrovanie – a hoci nikto nič otvorene nepovedal, ľudia pri mene Freddieho Dacresa vždy trochu nadvihli obočie.

„Potom Anthony Astor – píše divadelné hry.“

„Pravdaže,“ prehodil pán Satterthwaite. „Napísala *Jednosmernú premávku*. Videl som to dvakrát. Bol to veľký hit.“

Rád dával najavo, že vie, že Anthony Astor je žena.

„Presne,“ pritakal sir Charles. „Stále zabúdam, ako sa skutočne volá – tuším Willsová. Stretol som ju len raz. Pozval som ju, aby som urobil radosť Angele. To je všetko – totiž, pokiaľ ide o hostí.“

„A čo miestni?“ zaujímal sa lekár.

„Ach, miestni! Nuž, prídu Babbingtonovci – on je pastor, celkom milý chlapík, nie príliš pastorský, a jeho žena je tiež veľmi príjemná. Príuča ma záhradkárčeni. Prídu oni – a ešte lady Mary s Egg. To je všetko. Ach, áno, a ešte istý mladík menom Manders, je to novinár či čosi podobné. Sympatický mládenec. To je celá skupinka.“

Pán Satterthwaite bol človek praktickej povahy. Začal počítať hostí.

„Pani Sutcliffová, to je jeden, s Dacresovcami sú traja, An-

thony Astor, štyria, lady Mary s dcérou, šesť, pastor a jeho žena, osem, ten mladík, deväť, a s nami je to dvanásť. Nie- kto z vás sa prerátal – buď vy, sir Charles, alebo slečna Mil- rayová.“

„Slečna Milrayová to byť nemohla,“ vyhlásil sir Charles s istotou. „Tá žena sa nikdy nemýli. Počkajte: Áno, Bože dobrý, máte pravdu. Naozaj som vynechal jedného hosťa. Úplne som naňho zabudol.“ Zachechtal sa. „To by sa mu veru nepáčilo. Je to najnafúkanejší chlapík, akého som v ži- vote stretol.“

Pánu Satterthwaitovi zažiarili oči. Odjakživa si myslel, že najnamyslenejší ľudia na svete sú herci, sira Charlesa nevyní- majú. Keď ho teraz počul prisudzovať túto vlastnosť niekomu inému, pobavilo ho to.

„Kto je ten nadutec?“ opýtal sa.

„Taký malý podivín,“ odvetil sir Charles. „No je pomerne známy. Možno ste o ňom počuli. Volá sa Hercule Poirot. Je to Belgičan.“

„Ten detektív,“ poznamenal pán Satterthwaite. „Stretol som ho. Veľmi pozoruhodný človek.“

„Je naozaj zaujímavý,“ dodal sir Charles.

„Ja som ho nikdy nestretol,“ povedal sir Bartholomew, „ale už som o ňom veľa počul. No pred pár rokmi tuším odišiel do dôchodku. Väčšina z toho, čo sa ku mne donieslo, sú asi le- gendy. Charles, dúfam, že sa tu tento víkend nestane nijaký zločin.“

„Prečo? Zato, že budeme mať v dome detektíva? Nezdá sa ti, že trochu preháňaš, Tollie?“

„No, to je len taká moja teória.“

„Čo je to za teóriu, pán doktor?“ vyzvedal pán Satterthwaite.

„Že ľudia priťahujú udalosti – nie udalosti ľudí. Prečo majú niektorí ľudia vzrušujúci život a iní zase nudný? Je na vine ich okolie? Vôbec nie. Niekoľko môže cestovať aj na koniec sveta a nič sa mu neprihodí. O týždeň skôr, než tam príde, sa tam

odohrá masaker, deň po jeho odchode nastane zemetrasenie, loď, na ktorú takmer nastúpil, stroskotá. A niekto iný možno žije v Balhame, každý deň cestuje do centra Londýna, a zakaždým sa mu niečo stane. Dostane sa do problémov s vydieračským gangom, s krásnymi dievčatami či s motorármi. Niektorí ľudia priťahujú nehody – dokonca aj keď sa plavia v člunku po okrasnom jazierku, niečo sa im udeje. A ľudia ako váš Hercule Poirot nemusia vyhľadávať zločiny – prídu k nim sami.“

„V takom prípade je možno dobré, že s nami bude večerať slečna Milrayová a nebudeme pri stole trinásti.“

„Nuž,“ povedal sir Charles s prevahou, „maj si svoju vraždu, Tollie, ak po nej túžiš. Mám len jednu podmienku: aby som nebol obeťou ja.“

Všetci traja so smiechom vošli do domu.

INCIDENT PRED VEČEROU

2

Hlavným záujmom v živote pána Satterthwaita boli ľudia. Celkovo ho väčšmi zaujímali ženy než muži. Na to, že bol muž, poznal ženy až pridobre. Súčasťou jeho povahy bola aj ženská stránka, vďaka ktorej sa dokázal vcítiť do ženskej mysle.

Ženy sa mu celý život zdôverovali, ale nikdy ho nebrali vážne. Občas to v ňom vyvolávalo miernu trpkosť. Mal pocit, akoby bol vždy len divákom a nikdy sa nedostal na javisko, aby si tiež zahral. No v skutočnosti mu úloha pozorovateľa veľmi vyhovovala.

V to popoludnie sedel vo veľkej miestnosti s výhľadom na terasu, ktorú istá moderná firma šikovne zariadila tak, aby pôsobila ako luxusná kajuta lode, a zaujímal ho predovšetkým presný odtieň farby vlasov Cynthie Dacresovej. Bol to úplne

nový odtieň – zrejme priamo z Paríža –, zvláštna a celkom príjemná zelenkavá bronzová. Nikto nevedel, ako pani Dacresová v skutočnosti vyzerá. Bola vysoká a jej telo sa menilo podľa okolností. Pokožku na krku a pleciach mala opálenú ako vždy, keď trávila leto na vidieku – nedalo sa určiť, či išlo o prirodzené, alebo umelé opálenie. Zelenkavobronzové vlasy mala upravené tak zručne a nezvyčajne, ako to dokáže len najlepší londýnsky kaderník. Vytrhané obočie, zvýraznené mihalnice, nápadné líčenie a pery narúžované do tvaru, aký ich prirodzene rovné kontúry nemohli dosiahnuť, to všetko dopĺňalo jej dokonalú večernú róbu sýtej, nevšednej modrej farby, zdanlivo veľmi jednoduchého strihu (hoci toto zdanie bolo až smiešne vzdialené pravde) a z netradičného materiálu – matného so skrytým trblietaním.

„Veľmi bystrá žena,“ usúdil pán Satterthwaite a pochvalne si ju obzeral. „Zaujímalo by ma, aká je v skutočnosti.“

Ale tento raz hovoril o jej myslí, nie o jej tele.

Dofahli k nemu jej slová vyslovené ospalým tónom, ktorý zodpovedal danej chvíli. „Drahá, nedalo sa to. Rozumieš, buď sa niečo dá urobiť, alebo to nejde. Toto sa nedalo. Bolo to jednoducho omračujúce.“

To slovo bolo najnovším hitom sezóny – všetko bolo „omračujúce“.

Sir Charles energicky miešal kokteily a zhováral sa s Angelou Sutcliffovou, vysokou sivovlasou ženou so šibalskými ústami a drobnými očami.

Dacres sa rozprával s Bartholomewom Strangeom. „Všetci vedia, čo sa deje so starým Ladisbournom. Každý v tajni to vie.“

Hovoril vysokým, ostrým hlasom – bol to malý, červený, prefíkaný chlap s krátkymi fúzikmi a trochu nečestným pohľadom.

Vedľa pána Satterthwaita sedela slečna Willsová, ktorej hra *Jednosmerná premávka* bola označovaná za najvtipnejšiu

a najodvážnejšiu, akú v Londýne uviedli za posledné roky. Slečna Willsová bola vysoká, chudá žena s ustupujúcou bradou a nevkusne naondulovanými plavými vlasmi. Na nose mala cvikera a bola oblečená v šatách zo zeleného šifónu, ktoré na nej viseli. Hlas mala vysoký a nezreteľný.

„Bola som na juhu Francúzska,“ vykladala, „no veľmi sa mi tam nepáčilo. Nie je to ani trochu priateľské miesto. Ale, samozrejme, je to dobré pre moju prácu – sledovať, čo sa kde deje, chápete.“

Pán Satterthwaite si pomyslel: „Chúďatko. Úspech ju vytrhol z jej duševného domova – internátu v Bournemouthe. Tam by bola najradšej.“ Čudoval sa, aký veľký môže byť rozdiel medzi dielom a jeho autorom. Aký nepatrný záblesk kultivovaného tónu skúseného svetáka, čo Anthony Astor prepožičiaval svojim hráčom, má v sebe slečna Willsová? Potom si všimol, že jej jasnomodré oči za cvikrom pôsobia mimoriadne inteligentne. Práve ich upierala naňho a hodnotiaci pohľad, čo mu venovala, ho trochu vyvádzať z rovnováhy. Mal pocit, akoby sa ho slečna Willsová usilovala naučiť naspamäť.

Sir Charles práve nalieval kokteily.

„Donesiem vám kokteil,“ ponúkol sa pán Satterthwaite a prudko vstal.

Slečna Willsová sa zachichotala. „Nebudem proti.“

Dvere sa otvorili a Templová ohlásila lady Mary Lytton Gorovú, pána a pani Babbingtonovcov a slečnu Lytton Gorovú.

Pán Satterthwaite podal slečne Willsovej kokteil a potom sa prikradol do blízkosti lady Mary Lytton Gorovej. Ako sa už spomenulo, mal slabosť pre šľachtické tituly.

A okrem toho, že bol snob, mal rád urodzené dámy, a takou lady Mary nepochybne bola.

Keď odovdela a ostala s trojročnou dcérou takmer bez peňazí, prišla do Loomouthu, prenajala si malú vilku a odvtedy tam s jedinou oddanou slúžkou žila. Bola vysoká, štíhla, a ho-

ci mala päťdesiatpäť rokov, vyzerala staršia. Tvárila sa láskavo a pomerne placho. Zbožňovala svoju dcéru, ale robila si pre ňu trochu starosti.

Hermione Lytton Gorová, z neznámeho dôvodu prezývaná Egg, sa na matku takmer vôbec nepodobala. Bola skôr energický typ. Pán Satterthwaite zhodnotil, že síce nie je krásna, ale nepochybne príťažlivá. A príčina jej príťažlivosti tkvela práve v jej prekypujúcej vitalite. Pôsobila, akoby mala v sebe dvakrát toľko života než ktokoľvek z prítomných. Mala tmavé vlasy, sivé oči a bola stredne vysoká. Prstence vlasov, čo sa jej vlnili na krku, úprimný pohľad sivých očí a nákazlivý smiech vyvolávali v človeku dojem neskrotnej mladosti a životnej sily.

Postojacky sa zhovárala s Oliverom Mandersom, ktorý práve prišiel.

„Nerozumiem, prečo ťa plachtenie nebaví. Kedysi si ho mal rád.“

„Egg, prosím ťa. Každý z toho raz vyrastie.“ Rozprával pomaly, so zdvihnutým obočím.

Bol to pekný mladý muž, odhadom mohol mať dvadsaťpäť rokov. V jeho príjemnom výzore bolo azda niečo neúprimné. A ešte čosi... žeby čosi cudzie? Čosi neanglické.

Olivera Mandersa pozoroval aj niekto iný. Drobný muž s vajcovitou hlavou a netradične upravenými fúzmi. Keď sa stretli, pán Satterthwaite sa Herculovi Poirotovi pripomenul. Drobný mužík bol veľmi prívetivý. Pán Satterthwaite ho podozrieval, že zámerne zvýrazňuje svoje neanglické spôsoby. Jeho malé, žiarivé oči akoby hlásali: „Očakávate, že sa budem správať ako šašo? Že vám tu budem hrať komédiu? *Bien* – nech je po vašom.“

Ale teraz jeho oči nežiarili. Vyzeral vážny a trochu smutný.

K lady Mary a pánu Satterthwaithovi sa pridala reverend Stephen Babbington, loomouthský farár. Mal okolo šesťdesiatky, láskavé kalné oči a odzbrojujúco ostýchavé spôsoby. Pánu

Satterthwaitovi sa zdôveril: „Máme veľké šťastie, že tu s nami žije pán Charles. Je veľmi milý, veľmi štedrý. Veľmi príjemný sused. Lady Mary so mnou určite súhlasí.“

Lady Mary sa usmiala. „Mám ho veľmi rada. Úspech ho zmenil. V mnohých ohľadoch je stále ako dieťa,“ povedala a usmiala sa ešte širšie.

Slúžka im priniesla tácku s kokteilmami a pán Satterthwaite sa zamyslel nad tým, aké sú ženy bezhranične materinské. Keďže patril do viktoriánskej generácie, táto črta sa mu pozdávala.

Egg s pohárom v ruke vrhla rýchly pohľad na tácku. „Môžeš si dať kokteil, mama. Len jeden.“

„Ďakujem, moja drahá,“ odvetila pokorne lady Mary.

„Myslím, že manželka by mi tiež jeden dovolila,“ ozval sa pán Babbington a zasmial sa tichým kňazským smiechom.

Pán Satterthwaite sa letmo pozrel na pani Babbingtonovú, ktorá práve so sirom Charlesom oduševnene preberala tému hnojenia.

Má pekné oči, pomyslel si.

Pani Babbingtonová bola veľká a neupravená. Vyzerala ako človek plný energie, ktorému je úzkoprsosť zrejme úplne cudzia. Ako vravel Charles Cartwright – príjemná žena.

Lady Mary sa predklonila. „Povedzte mi, kto je tá mladá žena, s ktorou ste sa zhovárali, keď sme vošli? Tá v zelenom.“

„To je Anthony Astor, autorka divadelných hier.“

„Čože? Tá chudokrvná mladá slečna? Och!“ Zarazila sa. „To odo mňa vôbec nie je pekné. Ale prekvapilo ma to. Nevyzerá – totiž, vyzerá celkom ako nejaká neschopná vychovávateľka v škôlke.“

Výzor slečny Willsovej vystihla tak presne, až sa pán Satterthwaite zasmial. Pán Babbington upieral priateľské krátkozraké oči na druhý koniec miestnosti. Odsrkol si z kokteilu a zakašfal. Nie je zvyknutý na kokteily, pomyslel si pobavene pán Satterthwaite, možno ich považuje za prejav modernej

doby, ale nemá ich rád. Pán Babbington si so skrivenou tvárou opäť odhodlane odpil a ozval sa: „Myslíte tamtú dámu? Och, Bože môj...“

Rukou sa chytil za hrdlo.

Zaznel hlas Egg Lytton Gorovej: „Oliver, ty židovský pokrytec!“

Samozrejme, pomyslel si pán Satterthwaite, to je ono – nie je cudzinec, ale žid!

Aký len tvoria pekný pár. Obaja takí mladí a príťažliví... a hádajú sa, to je vždy dobrý znak...

Vyrušilo ho niečo, čo sa dialo hneď veľa neho. Pán Babbington vstal a knísal sa sem a tam. Tvár mu zvieral krč.

Eggin jasný hlas pritiahol pozornosť všetkých prítomných, hoci lady Mary už vstala a znepokojene k nemu vystrela ruku.

„Pozrite,“ upozornila Egg. „Pánu Babbingtonovi je zle.“

Sir Bartholomew Strange k nemu rýchlo pribehol, podoprel ho a takmer ho odniesol na gauč na boku miestnosti. Ostatní sa zhromaždili okolo, chceli pomôcť, ale nemali ako...

O dve minúty sa Strange narovnal a pokrútil hlavou. Hovoril otvorene, lebo vedel, že chodiť okolo horúcej kaše by nemalo zmysel.

„Je mi to ľúto,“ povedal. „Je mŕtvy.“

SIR CHARLES SA ZAMÝŠĽA

3

„Podťe sem na chvíľku, Satterthwaite, môžete?“

Sir Charles vystrčil hlavu z dverí.

Prešla hodina a pol. Zmätok vystriedal pokoj. Lady Mary odviedla vzlykajúcu pani Babbingtonovú z miestnosti a napokon ju odprevadila až domov na faru. Slečna Milrayová sa pohotovo postarala o telefonáty. Dorazil miestny lekár a ujal sa prípadu. Podávala sa zjednodušená verzia večere a po vzájom-

nej dohode sa každý utiahol do svojej izby. Pán Satterthwaite sa práve tiež poberal, keď naňho sir Charles zavolať z dverí lodnej miestnosti, kde došlo k úmrtiu.

Pán Satterthwaite vošiel dnu a potlačil mierne zachvenie, ktoré sa ho zmocňovalo. Bol dosť starý na to, aby nemal rád pohľad na smrť... Veď možno čoskoro aj on sám... Ale prečo na to myslieť?

„Ešte vydržím aj dvadsať rokov,“ ubezpečil sa neoblomne.

Jediným ďalším prítomným v lodnej miestnosti bol Bartholomew Strange. Keď zbadal pána Satterthwaita, súhlasne prikývol.

„Dobrá voľba,“ povedal. „Satterthwaite nám poslúži. Vie čoto o živote.“

Pán Satterthwaite si prekvapene sadol do kresla neďaleko lekára. Sir Charles chodil hore-dolu. Zabudol privierať päste a rozhodne vyzeral menej námornícky.

„Charlesovi sa to nepáči,“ podotkol sir Bartholomew. „Hovorím o smrti chudáka starého pána Babbingtona.“

Pánu Satterthwaitovi sa to vyjadrenie nezdalo adekvátne. Pravdaže sa nedalo očakávať, že sa niekomu bude páčiť, čo sa stalo. Uvedomil si, že Strange mal na mysli iný význam týchto slov.

„Je to veľmi smutné,“ opatrne vyberal slová pán Satterthwaite. „Naozaj veľmi smutné,“ zopakoval a mierne sa zachvel.

„Ach, áno, bola to dosť bolestivá smrť,“ poznamenal lekár a do hlasu sa mu na chvíľu vkradol profesionálny tón.

Cartwright zastal.

„Už si niekoho videl takto zomrieť, Tollie?“

„Nie,“ priznal sir Bartholomew Strange zamyslene. „Zatiaľ nie.“

O chvíľu dodal: „Ale nevidel som zomrieť toľko ľudí, ako si možno myslíš. Psychiater si nezabije veľa pacientov. Udrzuje ich nažive a čerpá z nich peniaze. Nepochybujem, že MacDougal videl oveľa viac úmrtí než ja.“

Doktor MacDougal bol loomouthský hlavný lekár, ktorého zavolała slečna Milrayová.

„MacDougal nevidel toho muža zomrieť. Keď prišiel, bol už mŕtvy. Vie len to, čo sme mu povedali, teda čo si mu povedal ty. Vraví, že to bol nejaký záchvat, že Babbington bol starý a zdravotne na tom nebol najlepšie. To mi nestačí.“

„Pravdepodobne to nestačí ani jemu,“ usúdil doktor Strange, „ale ako lekár musel niečo povedať. Záchvat je dobré slovo – nič v skutočnosti neznamená, ale neodborníkov uspokojí. A napokon, Babbington bol starý a v poslednom čase mal zdravotné problémy, ako nám potvrdila jeho žena. Možno mal nejakú chorobu, o ktorej sa ani nevedelo.“

„Bol to typický záchvat?“

„Ako to myslíš, typický?“

„Typický pre nejakú známu chorobu?“

„Keby si študoval medicínu,“ odvetil sir Bartholomew, „vedel by si, že sotva existuje čosi také ako typický prípad.“

„Čo presne naznačujete, sir Charles?“ ozval sa pán Satterthwaite.

Cartwright neodpovedal. Neurčito mávol rukou. Strange sa krátko zachechtal.

„Charles ani sám nevie,“ povedal. „Jeho myseľ sa, prirodzene, prikláňa k dramatickým alternatívam.“

Sir Charles zareagoval nesúhlasným gestom. Výraz jeho tváre prezrádzal, že je pohrúžený do myšlienok. Roztržito pokrútil hlavou.

Pánu Satterthwaitovi to čosi matne pripomínalo, nevedel si však spomenúť, čo. Odrazu na to prišiel. Aristide Duval, riaditeľ tajnej služby, objasňujúci zamotanú zápletku v hre *Podzemné vedenie*. Sir Charles pri chôdzi podvedome kríval. Aristide Duval bol známy ako Krívajúci detektív.

Sir Bartholomew sa aj naďalej pokúšal vyvrátiť nevyslovené podozrenia sira Charlesa pomocou neľútostného sedliackeho rozumu.